

Kuva 1: Tuomas Uusheimo Pääkirjasto HY

Yhteenveto vuoden 2024 oikeustieteellisen alan yhteisvalinnan valintakokeeseen osallistuneille esitetystä hakijakyselystä

Tuomas Ruuttunen, opetusavustaja
Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta
4/7/24

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Taustatiedot	3
Koulutuksen valinta.....	5
Valintakokeesta tiedottaminen	7
Kokeeseen valmistautuminen.....	8
Valintakoe	15
Opiskelijavalintojen kehittäminen	18
Tiivistelmä hakijapalutteenesta	19

Johdanto

Vuonna 2024 järjestettiin valintakoe yhteisvalintana Helsingin, Turun, Itä-Suomen ja Lapin yliopiston kaikissa suomenkielisissä oikeustieteen hakukohteissa. Hakijapalautetta on Helsingissä kerätty vuodesta 2016, jolloin siirryttiin tarkistamaan valintakoe kaksivaiheisesti. Kysely on pohjaltaan aiempia vuosia vastaava.

Lomake lähetettiin hakijoille 27.5.2024. Vastatessaan kyselyyn hakijoilla ei ollut vielä tietoa valintakokeen tuloksista. Palautelinkki lähetettiin sähköpostitse.

Kysely toteutettiin e-lomakkeella ja siinä oli kuusi osiota: taustatiedot, koulutuksen valinta, kokeesta tiedottaminen, kokeeseen valmistautuminen, valintakoe ja opiskelijavalintojen kehittäminen. Lisäksi vastaajilta tiedusteltiin suostumusta käyttää vastaajan antamia tietoja tutkimuskäytössä ja yhdistää kyselystä saatavat tiedot valintakoetilastoihin. Aikaa lomakkeen täyttämiseen kului noin 15-20 minuuttia.

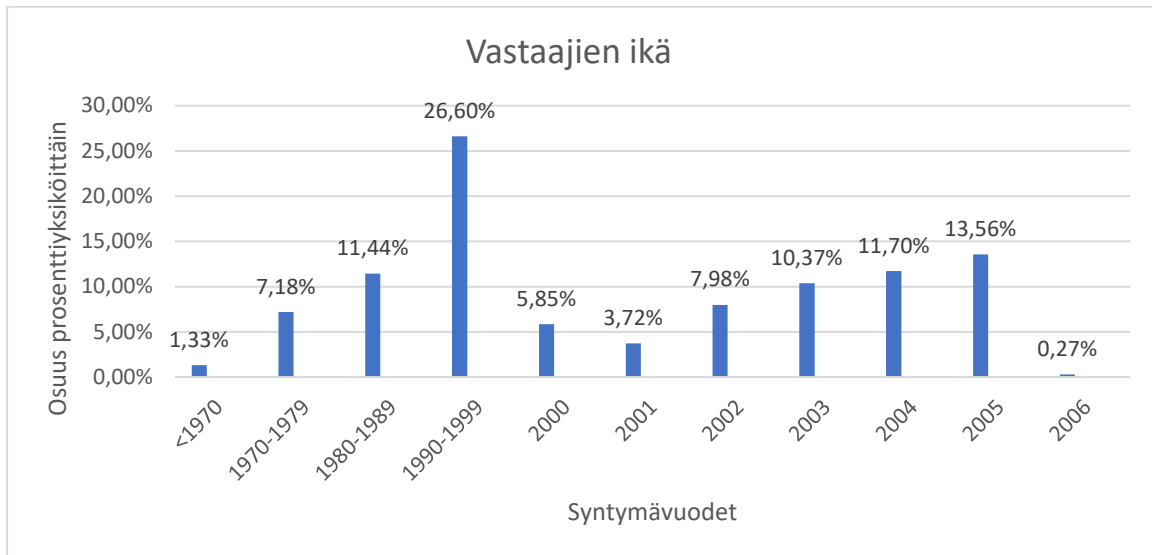
Kyselyyn osallistui 402 valintakokeeseen osallistunutta hakijaa. Vuonna 2023 kyselyyn vastasi 304 hakijaa. Tiedekunnan opetusavustaja Tuomas Ruuttunen on purkanut raakamateriaalia numeroiksi ja prosenteiksi sekä luetteloanut avoimet vastaukset.

Kyselyn osioiden mukaan nimetyt luvut esittelevät kyselyn tulokset. Lopussa on yhden sivun laajuinen tiivistelmä hakijapalautteesta.

Taustatiedot

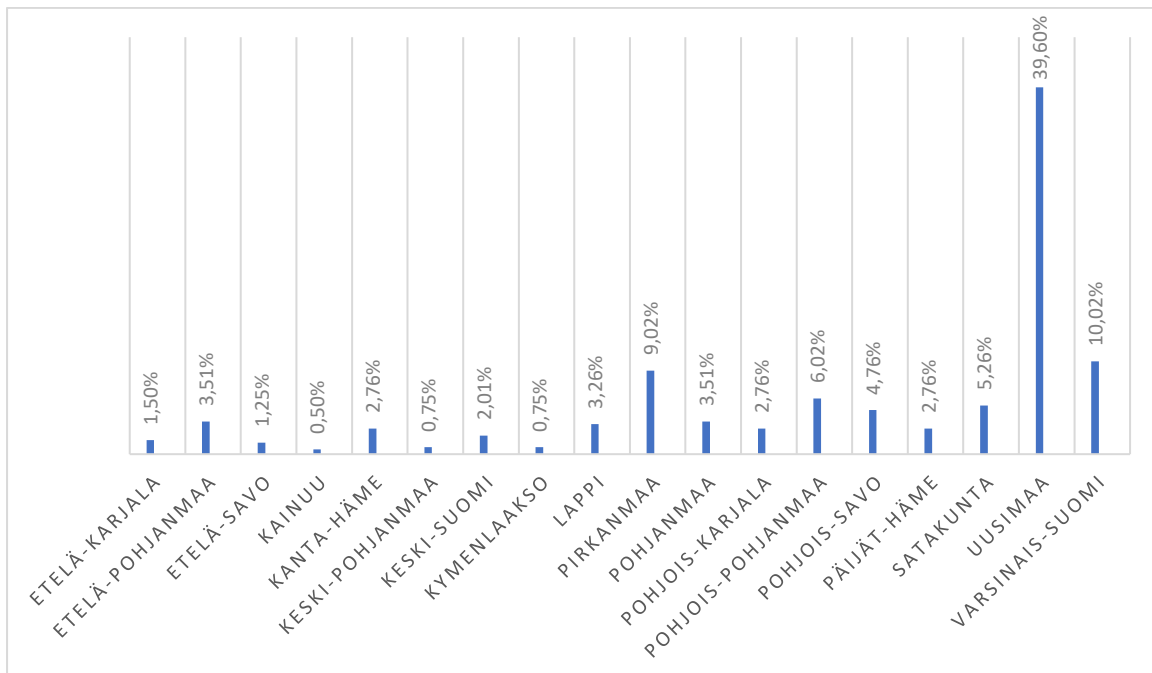
Vastanneista naisia oli noin 71 % ja miehiä noin 26 %. Noin 3 % vastanneista ei halunnut kertoa sukupuoltaan.

Vastaajien ikä vaihteli 50-luvulla syntyneistä 2000-luvulla syntyneisiin. Ikänsä kertoneista noin 53 % oli syntynyt 2000-luvulla.

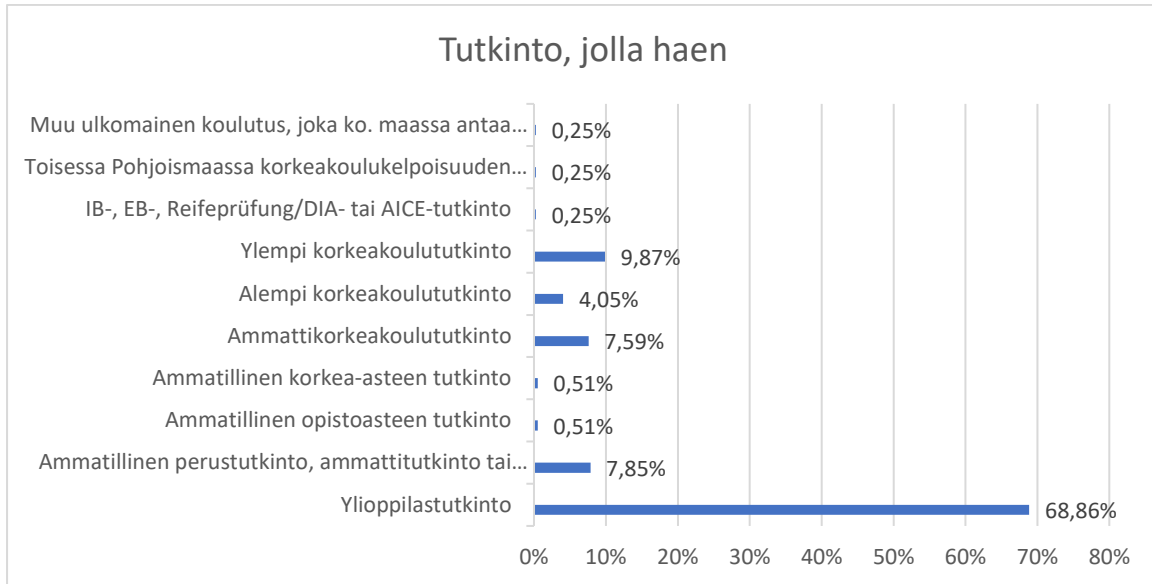
Taulukko 1: Vastaajien ikä

Yleisin asuinpaikka oli Uusimaa.

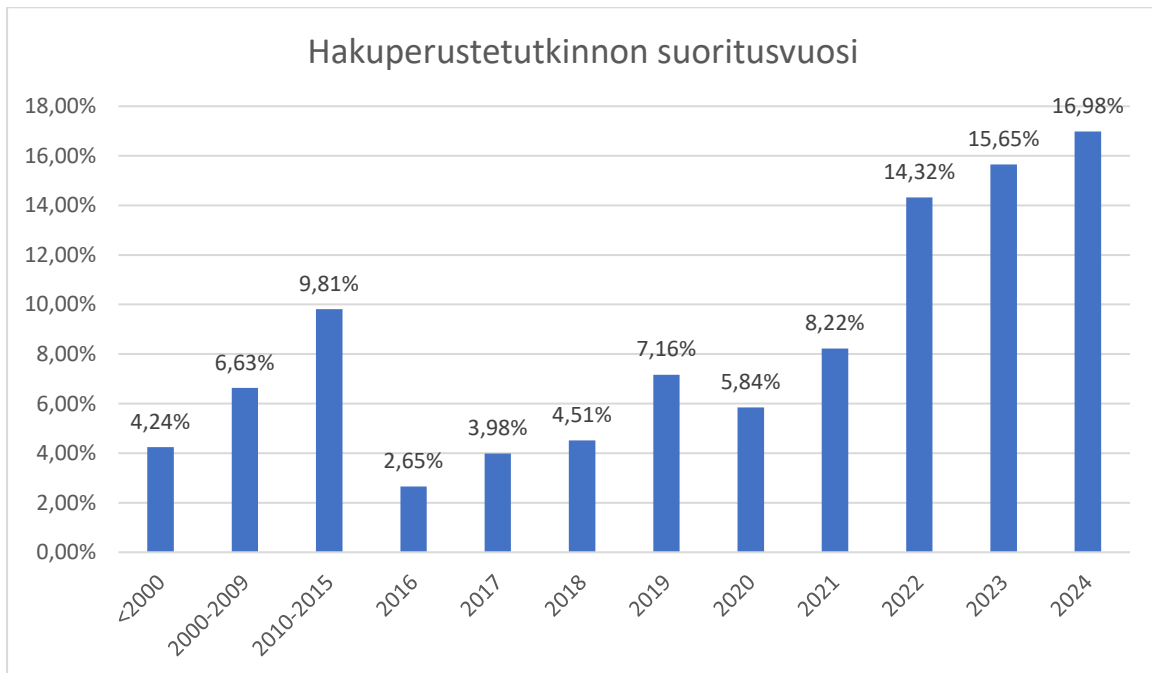

Taulukko 2: Maakunta

Tutkinto, jolla haettiin koulutukseen, oli pääasiallisesti ja odotetusti ylioppilastutkinto (noin 69 %). Noin 55 % hakuperustetutkinnoista oli suoritettu neljän viime vuoden aikana, eli vuosina 2021–2024.

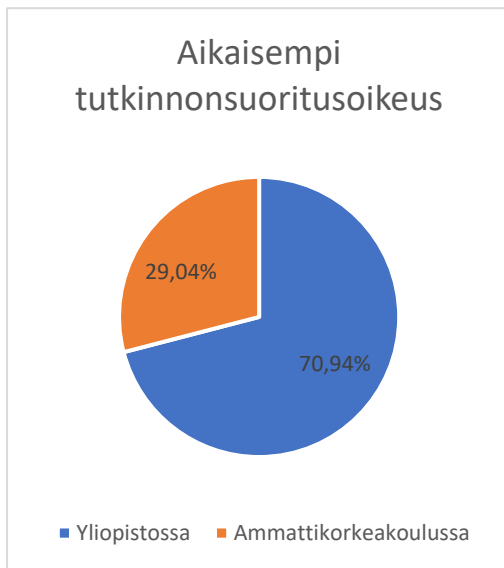

Taulukko 3: Tutkinto, jolla haen

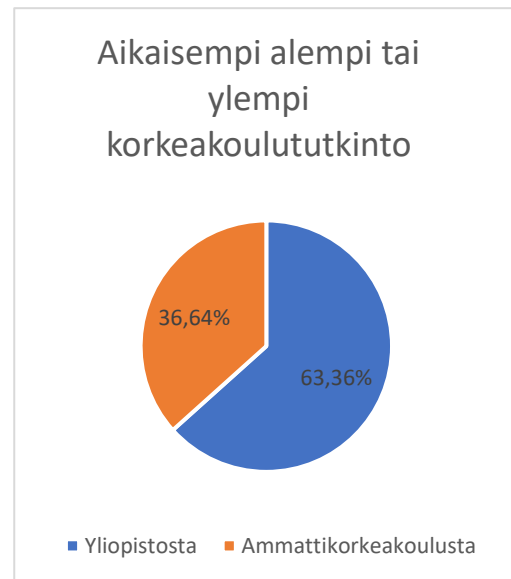

Taulukko 4: Hakuperustetutkinnon suoritusvuosi

Aikaisempi tutkinnonsuoritusoikeus oli noin 29 prosentilla vastaajista. Aikaisempi alempi tai ylempi korkeakoulututkinto oli noin 33 prosentilla hakijoista.

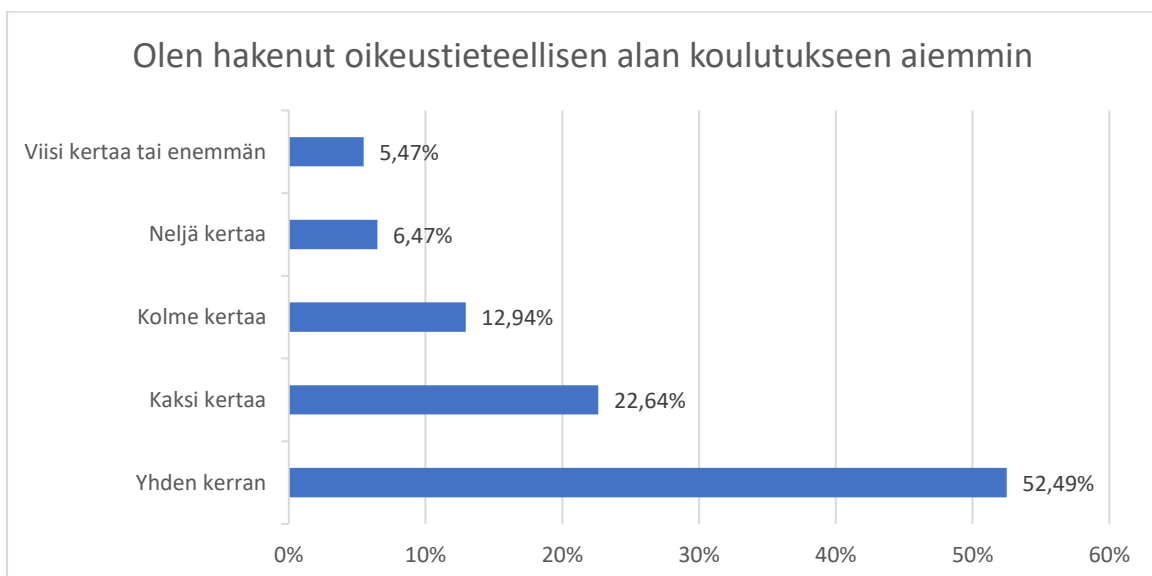
Taulukko 5: Aikaisempi tutkinnonsuoritusoikeus

Taulukko 6: Aikaisempi korkeakoulututkinto

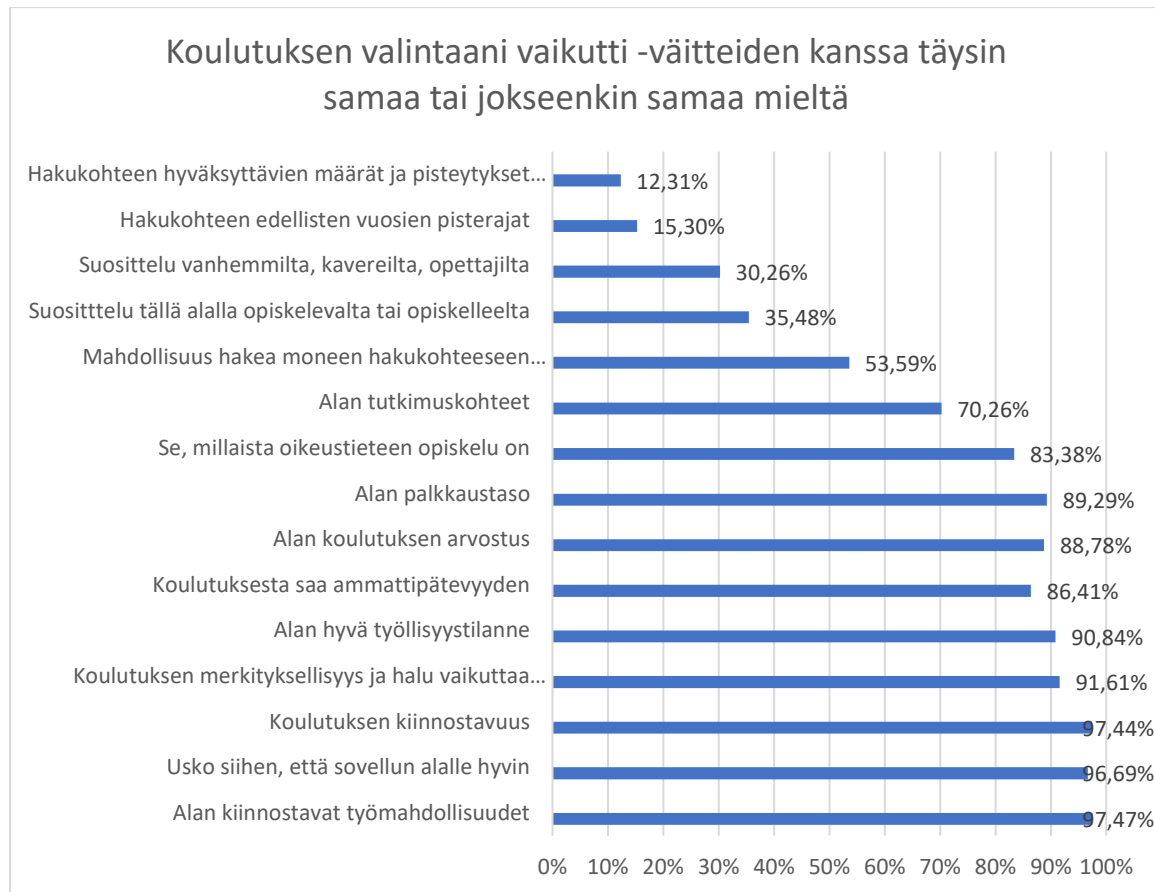
Koulutuksen valinta

Koulutuksen valinta -osiossa hakijoilta kysyttiin muun muassa aiempaa hakutaustaa sekä selvitettiin, miksi hakija on hakenut oikeustieteellisen alan koulutukseen. Noin 46 prosenttia vastaajista haki ensimmäistä kertaa.

Taulukko 7: Olen hakenut oikeustieteellisen alan koulutukseen aiemmin

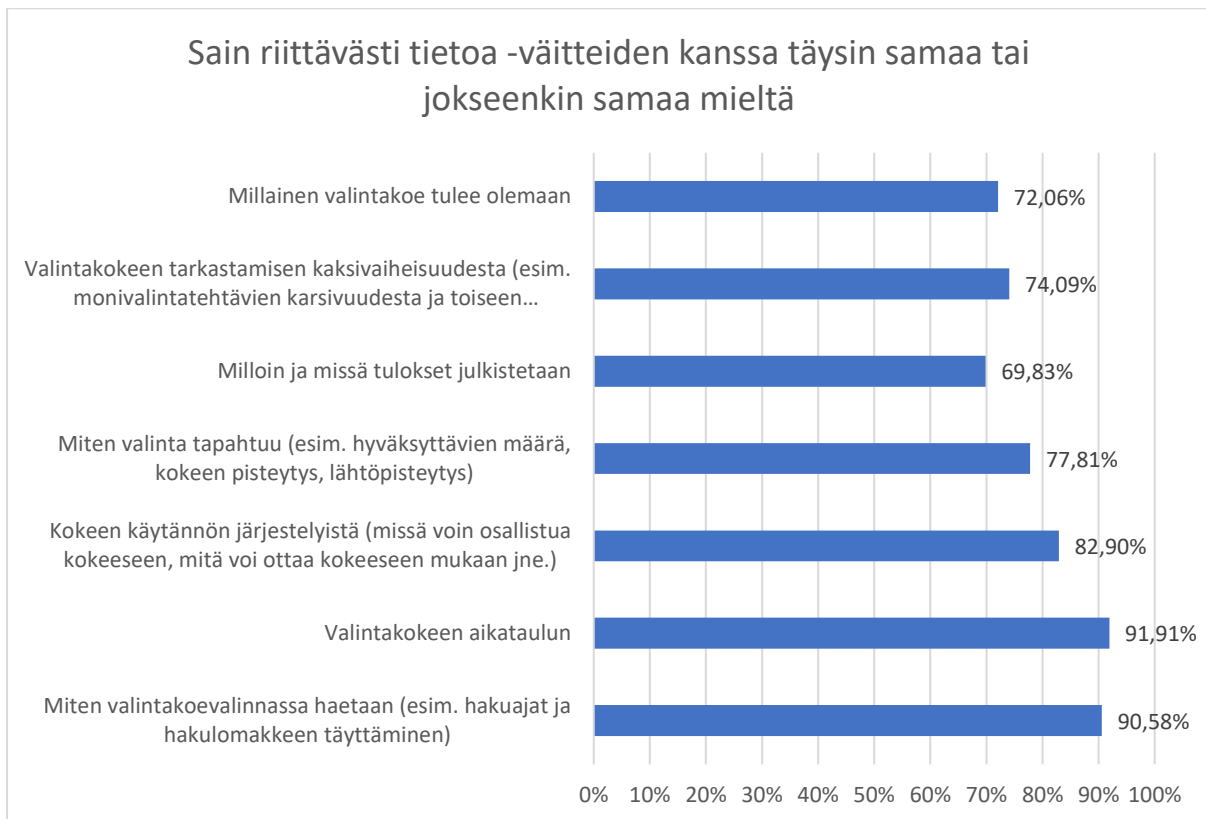
Koulutuksen valinnassa ei ollut isoja muutoksia viime vuosiin. Eniten valintaan vaikuttivat edelleen alan kiinnostavat työmahdollisuudet, koulutuksen kiinnostavuus ja usko siihen, että soveltuu alalle hyvin. Tänä vuonna kysyttiin ensimmäistä kertaa koulutuksen merkityksellisyyden ja yhteiskuntaan vaikuttamisen halun vaikutusta koulutuksen valintaan.

Taulukko 8: Koulutuksen valintaani vaikutti – väitteiden kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä

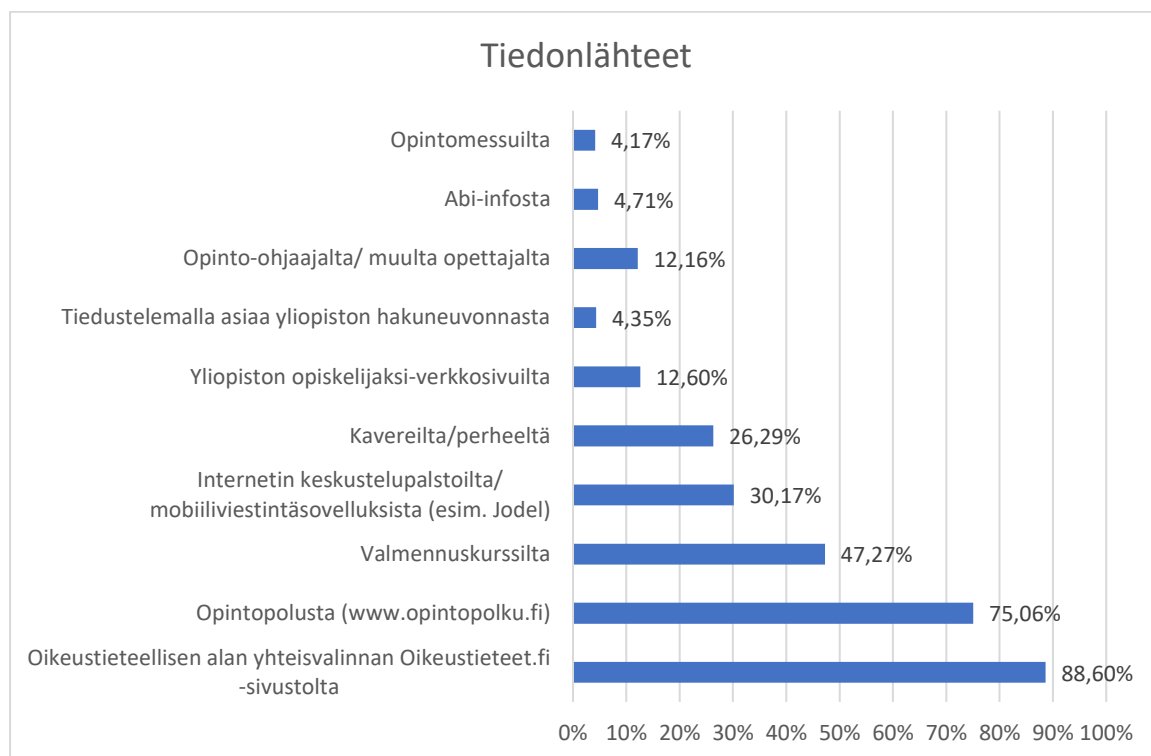
Valintakokeesta tiedottaminen

Verrattuna vuoteen 2023 kyselyyn vastanneet hakijat kokivat tiedottamisen yleisesti ottaen paremmaksi. Valintakokeen tarkistamisen kaksivaiheisuuden sekä valintakokeen käytännön järjestelyiden suhteen tiedostus koettiin hieman heikommaksi, mutta muuten tiedotus koettiin edeltävää vuotta paremmaksi. Erityisesti siitä millainen valintakoe tulee olemaan (61,82 % vuonna 2023) sekä valintakokeen tulosten julkaisemisesta (60,61 % vuonna 2023) tiedotettiin tänä vuonna kyselyyn vastaajien mielestä selvästi edellistä vuotta paremmin.

Taulukko 9: Sain riittävästi tietoa -väitteiden kanssa joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä

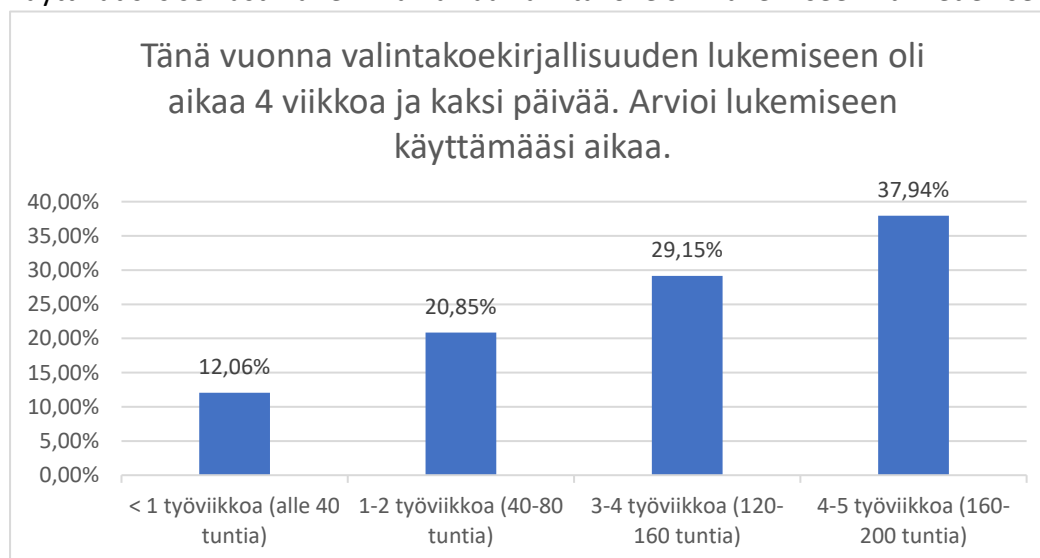
Kyselyssä haluttiin myös tietää hakijoiden tärkeimmät tietolähteet. Suosituimpina säilyivät odotetusti oikeustieteet.fi -sivusto sekä Opintopolku.fi -palvelu.

Taulukko 10: Tiedonlähteet -väitteiden kanssa joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä

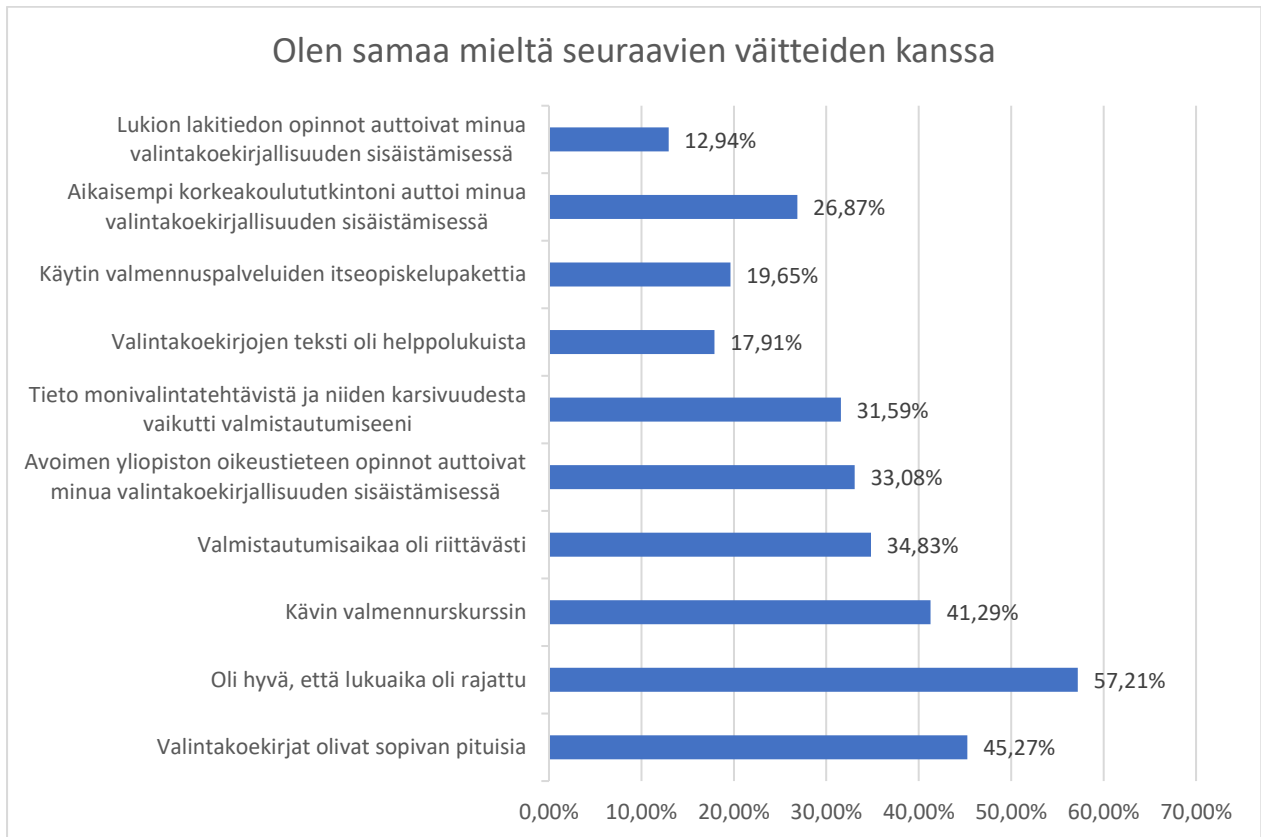
Kokeeseen valmistautuminen

Tänä vuonna valintakoe kirjallisuuden lukemiseen oli aikaa 4 viikkoa ja yksi päivä. Verrattuna vuoteen 2023 kyselyyn vastanneista hakijoista pienempi osa käytti lukemiseen 3–5 viikkoa ja suurempi osa käytti lukemiseen 2 viikkoa tai vähemmän. Keskimäärin kyselyyn vastanneet käyttivät siis selvästi vähemmän aikaa valintakokeisiin lukemiseen kuin edellisen vuonna.

Taulukko 11: Luku aika

Kyselyyn vastanneita pyydettiin valitsemaan väitteistä ne, joiden kanssa hakija oli samaa mieltä.

Taulukko 12: Olen samaa mieltä seuraavien väitteiden kanssa

Avoim kysymys: "Jos tieto monivalintatehtävistä vaikutti valmistautumiseesi, niin miten?"

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Tein paljon harjoitusmonareita

Esim. 2

Tarkempi sanamuotojen muistaminen ja paine onnistua monivalinnoissa

Esim. 3

Ehdottoman tärkeää osata monivalinnat. Pienten asioiden kertaus.

Avoin kysymys: ”Jos et ollut samaa mieltä minkään väitteen kanssa, perustele miksi?”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Lukuaikaa oli tosi vähän ottaen huomioon, kuinka yksityiskohtaisesti pitää osata (sanasta sanaan). Valmistautumisaikaa ei ollut riittävästi esim. harjoitella tehtävien tekoa, koska lähes koko aika meni asioiden ulkoa opetteluun. Mistään aikaisemmasta opiskelusta ei oikeastaan ollut hyötyä koska kokeessa on kyse vain ennakkomateriaaleista

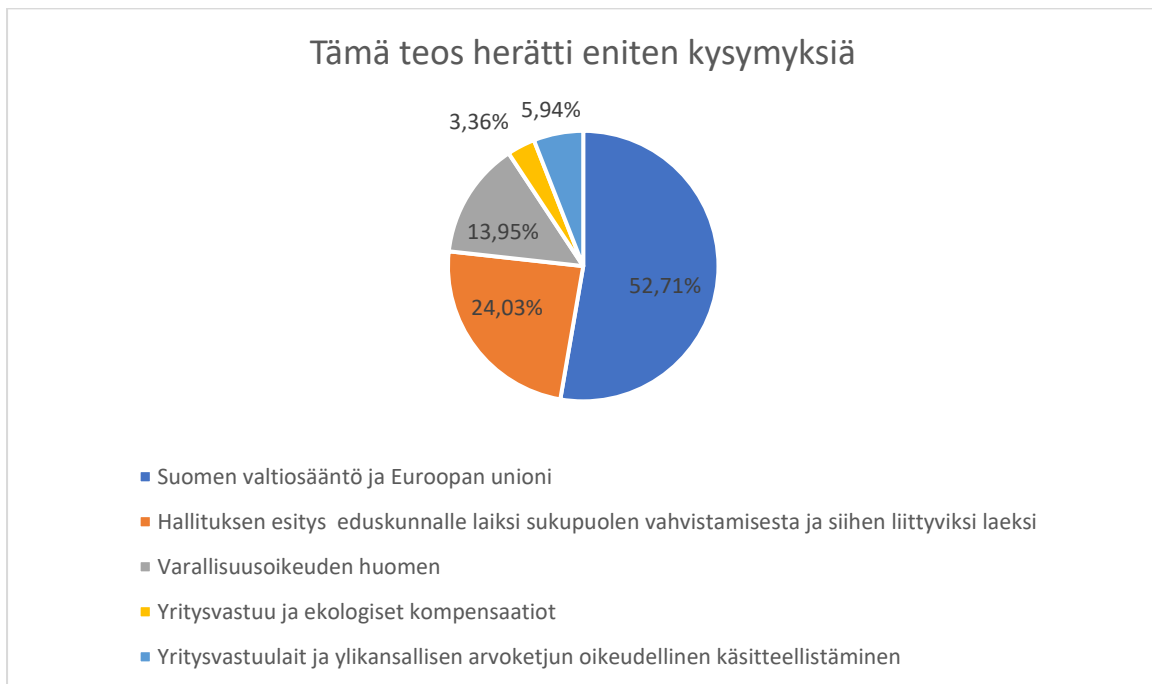
Esim. 2

Olen itse työssäni joutunut lakipykälää taaplaamaan, etenkin hallintolakia, joten sain sieltä apuja. Työn ohessa yritin opiskella, en käynyt valmennuskursseilla, en ole opiskellut lakia missään muodossa virallisesti, vain itse. Lukuaikaa olisin tarvinnut enemmän, kun olen työssäkäyvä.

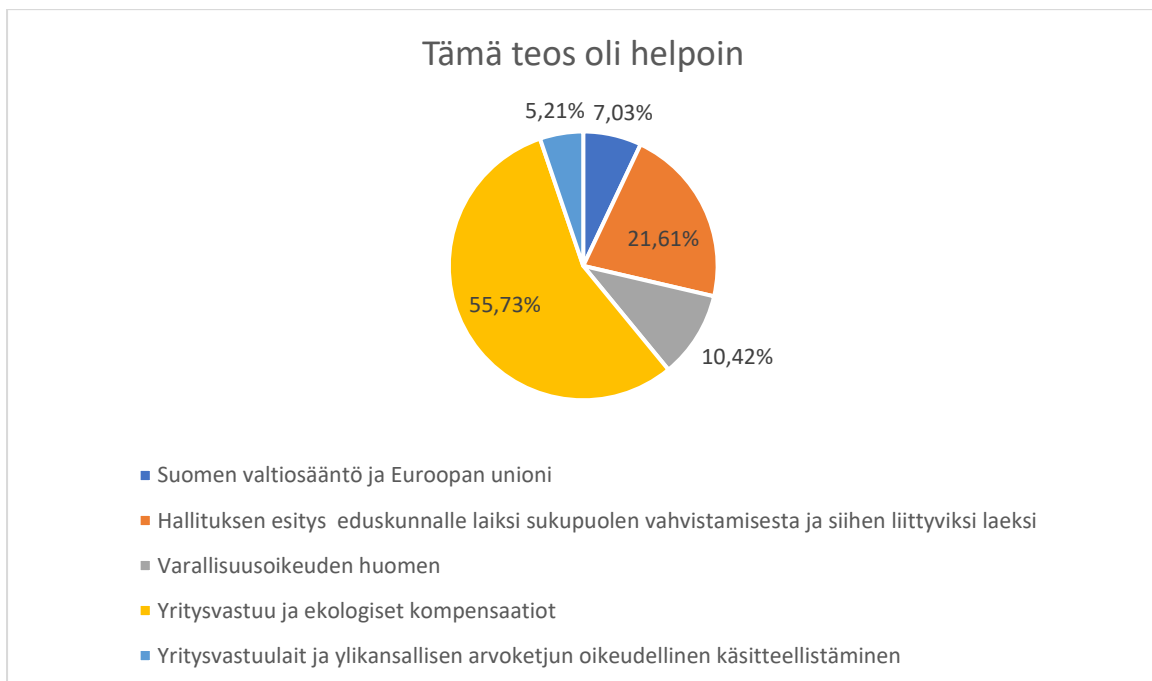
Esim. 3

Lukioni lakitiedon opinnot olivat erittäin tasottomat, ja kaiken lisäksi valmistuin lukiosta jo lähes 10v sitten. Valtiosäännön kirja oli kaikkea muuta kuin helppolukuinen. Tekstistä sai oikein kaivaa ja yhdistellä relevanttia tietoa. Mutta kaiketi se oli tarkoituskin. Kirjahan on alkujaan kirjoitettu ihmisille, jotka jo tuntevat aihealueen syvästikin. Tavallaan lukuaikaa voisi olla enemmän, ajatellen esim. sellaisia ihmisiä, jotka hakevat työn ohessa tai ovat perheellisiä, tai molempia. Valmistautumisaikaa ei ole koskaan riittävästi :-)

Vastaajia pyydettiin myös antamaan oma arvionsa valintakoekirjallisuudesta. Väitteissä kysyttiin mikä teos herätti eniten kysymyksiä, mikä teos oli helpoin ja vaikein, mistä teoksesta piti eniten sekä mikä teos sai opiskelijan pohtimaan aihepiiriä laajemmin.

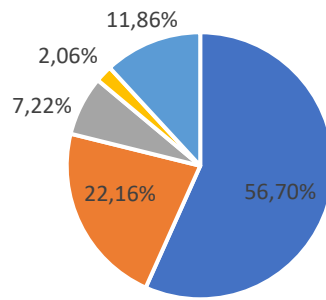

Taulukko 13: Tämä teos herätti eniten kysymyksiä

Taulukko 14: Helpoin teos

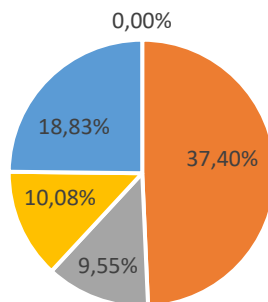
Tämä teos oli vaikein

- Suomen valtiosääntö ja Euroopan unioni
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeksi
- Varallisuus oikeuden huomien
- Yritysvastuu ja ekologiset kompensatiot
- Yritysvastuulait ja ylikansallisen arvoketjun oikeudellinen käsitteellistäminen

Taulukko 15: Vaikein teos

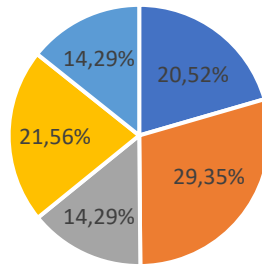
Tämä teos sai minut pohtimaan aihepiiriä laajemminkin

- Suomen valtiosääntö ja Euroopan unioni
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeksi
- Varallisuus oikeuden huomien
- Yritysvastuu ja ekologiset kompensatiot
- Yritysvastuulait ja ylikansallisen arvoketjun oikeudellinen käsitteellistäminen

Taulukko 16: Tämä teos sai minut pohtimaan laajemminkin

Tästä teoksesta pidin eniten

- Suomen valtiosääntö ja Euroopan unioni
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeksi
- Varallisuusoikeuden huomen
- Yritysvastuu ja ekologiset kompensatit
- Yritysvastuulait ja ylikansallisen arvoketjun oikeudellinen käsitteellistäminen

Taulukko 17: Suosituin teos

Avoin kysymys: ”Mitä muuta palautetta haluat antaa valintakoekirjallisuudesta?”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Hallituksen esityksen lisäksi ei olisi pitänyt olla noin haastavaa kirjaa, joka on kirjoitettu ihan miten sattuu. Hallituksen esitys vei lukuajasta kaikkein eniten kirjan lisäksi, sillä siinä piti opetella lähes kaikki. Salmisen kirja oli älyttömän huonosti kirjoitettu ja pelkästään että ymmärtää mitä siinä lukee meni monta lukukertaa.

Esim. 2

Pidin hallituksen esitystä todella outona valintana pääsykoemateriaaliksi. Sen lukeminen ja kokeeseen valmistautuminen myös herätti paljon kysymyksiä, että mitä ihmettä siitä pitää osata.

Esim. 3

VS&EU oli järkyttävää lukea: epäselvästi kirjoitettu ja vaikealukuista, vaikka olisi oikein hyvin mahdollista kirjoittaa paremmin ja johdonmukaisemmin kyseisestä aiheesta. Minulla ei ole vahvoja mielipiteitä HE:stä, mutta oli ihan mielenkiintoista lukea - valintakoemateriaaliksi HE oli hieman omituinen valinta kuitenkin, koska ei ollut mahdollista olettaa mitään tarkkaa teemaa koetta varten kyseisestä matskusta. Myös valintakokeen kysymykset HE:stä olivat mielestäni huonot: olisi ollut huomattavasti mielenkiintoisempia kysymyksiä saatavilla, kuten esim. EIS 8 artikla ja EUT:n oikeustapaukset liittyen kyseiseen artiklaan. Artikkeleista sen verran, että yritysvastuulaki- artikkeli oli vahva suosikkini, vaikka koinkin sen vaikeimmaksi artikkeliksi.

Valintakoe

Valintakokeesta esitettiin kyselyssä väitteitä muun muassa kysymysten luonteesta, vastaamiseen käytettävissä olleen ajan riittävydestä, vastausohjeiden selkeydestä ja koejärjestelyistä. Erikseen tiedusteltiin mikä tehtävä tai tehtävätyyppi tuntui kaikkein vaikeimmalta ja helpolta. Vastaajilla oli myös mahdollisuus antaa avoimessa vastauksessa palautetta valintakokeesta.

Taulukko 18: Valintakokeessa -väitteiden kanssa samaa tai jokseenkin samaa mieltä

Vastaajilta pyydettiin myös avointa palautetta valintakokeen tehtävänannoista.

Avoin kysymys: ”Tarkenna halutessasi edellistä vastaustasi tehtävännannosta?”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

No luonnollisesti kysymykset on aivan kamalia ja aikaa liian vähän. Toki ymmärrän tämän, sillä jollakin pitää hakea eroja hakijoiden kesken, mutta olen kyllä miettinyt, että mahtaakohan tämänlainen koe karsia ne oikeat ihmiset opiskelijoiksi vai jääkö ulkopuolelle hyviä tyyppejä, jotka ehkä soveltuisi alalle jopa paremmin.

Esim. 2

Sähköisessä järjestelmässä ei ollut ohjeita kokeen lähettämiseksi. En ole edelleenkään varma tallentuiko koe tai pitikö koe lähettää, kun on valmis. Kirjauduin ulos, kun ohjeena oli, että kun koe on valmis, niin kirjaudu ulos. Oletettavasti sitä ei tarvinnut lähettää ja tallentaa järjestelmään erikseen.

Esim. 3

Ehdottomasti mieluummin paperiset materiaalit ja koemateriaalit.

Avoin kysymys: ”Mikä tehtävistä tai tehtävätyypeistä tuntui kaikkein vaikeimmalta?”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Artikkelien ja Salmisen kirjan monivalinnat olivat haastavia. Helpoin oli hallituksen esityksen monivalinnat. Avoimet kysymykset olivat vaikeita.

Esim. 2

Esseet

Esim. 3

Essee tehtävät tai ei itse tehtävät vaan asioiden muistaminen, koe tilanteessa meni ihan lukkoon. Selkeästi muisti lukeneensa aiheen, mutta kokeessa muistaminen oli työn takana.

Avoin kysymys: ”Mikä tehtävistä tai tehtävätyypeistä tuntui kaikkein helpoimmalta?”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Aineistotehtävät

Esim. 2

Helpoin oli aineisto monivalinta

Esim. 3

HE:n monivalinta oli kokeen selkein ja helpoin tehtävä.

Avoin kysymys: ”Mitä muuta palautetta haluat antaa valintakokeesta tai sen tehtävistä?”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Aineisto oli ihan järjettömän pituinen, vaikka voikin käyttää hakutoimintoa. Verrattuna viimevuoteen niin älyttömän vaikea. Toivon myös suhteellisempaa pisteytystä, kun viime vuonna koevastauksiin.

Esim. 2

Ulkoa opettelu ei ole kovin hyödyllinen taito modernissa maailmassa, ja toivoisin että jatkossa ennakkomateriaali olisi käytettävissä kokeen aikana tai ettei sitä olisi lainkaan.

Esim. 3

Aineistossa oli kaksi lakia samassa tiedostossa. Tämä teki tietojen etsimisen hankalammaksi ja sai siihen kulumaan enemmän aikaa. Olisi ollut selkeämpää, jos nämä olisivat olleet erillisinä tiedostoina.

Opiskelijavalintojen kehittäminen

Avoin kysymys: ”Miten valintakoetta tulisi kehittää?”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Ei pitäisi vaatia, että kaikki asiat mainitaan sanatarkasti, ellei kyse ole juridisesta käsitteestä. Vaikka osaisi koko lauseen ulkoa yhtä sanaa muuttamalla niin usein jää nollille pisteet, joka on mielestäni järjetöntä, jos vastaa samaa asiaa.

Esim. 2

Nykyinen koemalli tuntuu olevan pääosin toimiva ja selkeä ratkaisu, en haluaisi oikeustieteellisen koetta, joka perustuisi esimerkiksi lukion materiaaleihin tai muuhun, vaan ennakkomateriaalit artikkeleineen ja selkeä valmistautumisaika tuntuvat olevan hyviä järjestelyjä.

Esim. 3

Soveltamistehtäviä olisi hyvä olla lisää. Se, että ymmärtää asiakokonaisuudet ja osaa lähteä puntaroimaan vaihtoehtoja. Laki vaatii aina soveltamista ja eri näkökulmien tarkastelua, ei kaikkien pykälien ulkoa opettelua.

Avoin kysymys: ”Jos haluat antaa vielä muuta palautetta, kirjoita se tähän.”

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Ei ensi vuoden uudistushanketta läpi, kiitos.

Esim. 2

Lapin yliopiston järjestämässä valintakokeessa Oulun yliopistolla ei ollut minkäänlaista ohjeistusta, missä tiloissa valintakoe on. Paikan päällä joutui useammalta henkilöltä kyselemään. Stressiä vähentäisi, jos olisi tarkka paikka kuten edellisvuonna. Koeaika oli hyvä, niin sinne ehti kauempaakin ilman, että pitäisi majoittua kaupungissa tai nipistää yöunista.

Esim. 3

Toivottavasti ei tule samaa valintakoetta sosiaalitieteiden ja yhteiskuntatieteiden kanssa, oikis vaatii ihan erilaista osaamista, ei palkitse tiedekuntia uudistus.

Tiivistelmä hakijapalautteesta

Kyselyyn vastasi 402 valintakokeeseen osallistunutta. Hieman yli puolet vastanneista oli syntynyt 2000-luvulla ja yleisin asuinpaikka oli Uusimaa. Valtaosa hakijoista haki tutkintoon ylioppilastutkinnolla ja hieman yli puolet olivat suorittaneet tämän tutkinnon viimeisen neljän vuoden aikana. Noin 46 % vastanneista hakivat ensimmäistä kertaa oikeustieteellisen alan koulutukseen.

Tänä vuonna valintakoekirjallisuus oli maksullisen kirjakäytön lisäksi taas saatavilla täysin maksuttomasti sähköisenä (ladattava pdf-tiedosto) ja lisäksi tarjolla myös maksullinen e-kirja, joka tarjosi ladattavaan pdf-formaattiin nähden enemmän opiskelua tukevia toimintoja. Kirjallisuuden muodosti tänä vuonna yksi kirja, kolme artikkelia sekä yksi hallituksen esitys. Tänä vuonna valmennuskurssin ilmoitti käyneensä 41,29 % vastanneista. Vuonna 2023 vastaava määrä oli 42,43 % ja vuonna 2022 valmennuskurssin kävi 48,29 % vastanneista.

Verrattuna vuoteen 2023 kyselyyn vastanneet hakijat kokivat tiedottamisen yleisesti ottaen paremmaksi. Valintakokeen tarkistamisen kaksivaiheisuuden sekä valintakokeen käytännön järjestelyiden suhteen tiedotus koettiin hieman heikommaksi, mutta muuten tiedotus koettiin edeltävää vuotta paremmaksi. Erityisesti siitä millainen valintakoe tulee olemaan sekä valintakokeen tulosten julkaisemisesta tiedotettiin tänä vuonna kyselyyn vastaajien mielestä selvästi edellistä vuotta paremmin.

Aikaisemmista opinnoista ja siitä, miten hakijat kokivat niiden mahdollisesti hyödyntäneen valmistautumista valintakokeeseen, tiedusteltiin taas tänä vuonna. Lukion lakitiedon opinnot koettiin tänä vuonna hyödyllisemmiksi kuin vuonna 2023. Tänä vuonna 12,94 % vastanneista koki hyötyneensä niistä ja vuonna 2023 vastaava prosenttiluku oli 9,87 %. Avoimen yliopiston oikeustieteen opintoja pidettiin yhtä hyödyllisinä, kuin edellisinä vuosina. Vastanneista 26,87 % koki hyötyneensä aikaisemmasta korkeakoulututkinnosta. Vuonna 2023 vastaava prosenttiluku oli 21,38 %, eli tänä vuonna jonkin verran suurempi osa koki hyötyneensä aikaisemmasta korkeakoulututkinnosta.

Kokeiden järjestelyt koettiin yleisesti ottaen hyväksi, joitain yksittäisiä vaikeuksia lukuun ottamatta (vaikeuksia löytää oikea tila Oulussa tai internetyhteyden katkeilua). Edellisiin vuosiin verrattuna järjestelyt vaikuttivat palautteen perusteella toimineen hyvin.

Valintakoekirjallisuus koettiin pääosin hyväksi, mutta erityisesti hallituksen esitys osana valintakoekirjallisuutta kritisoitiin laajasti. Valintaa kritisoitiin esimerkiksi sillä perusteella, ettei esitystä lukiessa ollut aivan selvää mitä siitä tulee osata, ja teksti koettiin myös turhan haastavaksi. Lisäksi Suomen valtiosääntö ja Euroopan unioni -teosta kritisoitiin sen sekavuuden ja vaikeuden vuoksi. Edellisestä vuodesta poiketen yhden kirjan korvaaminen artikkeleilla ei tänä vuonna aiheuttanut yhtä paljon kritiikkiä.

Osa hakijoista pelkäsi tulevan valintakoemuutoksen vaikuttavan oikeustieteellisen alan valintakokeeseen negatiivisesti.